

Toimitusjohtajan katsaus

Vuoden 2019 puhutuin aihe, ainakin energiasektorilla, oli **ilmastonmuutos**. Se tuntuu kuitenkin tällä hetkellä kaukaiselta. Kun kirjoitan tätä katsausta, vuoden 2019 vakaus tuntuu olevan kaukana menneisyydessä. Ilmastonmuutosta ei voi kuitenkaan unohtaa edes poikkeustilanteen aikana.

Varkauden Aluelämmön näkökulmasta olemme toteuttamassa **hiilineutraalia tulevaisuutta**. Vai olemmeko jo nyt lähes hiilineutraali yhtiö? Mielestäni ilmastollisesti kestäväksi ja täten myös hiilineutraaliksi energianlähteeksi pitäisi laskea käyttämämme syntypaikkalajiteltu yhdyskuntajäte, rehutehtaan ylijäämäkaura, metsäteollisuusintegraatin sivuvirrat ja hukkalämpö sekä kuusisahalla valmistetun pelletin hyödyntäminen. Yhtiömme päästökaupan alaiset päästöt olivat jälleen alle 10 g/kWh, ja kevyellä polttoöljyllä tuotettiin vain 0,5 prosenttia energiasta.

On tärkeää osoittaa uskoa tulevaisuuteen, vaikka se maailma, jossa elimme **ennen COVID-19-pandemiaa**, tuskin palaa ennalleen. Perustelen uskoani maailman muuttumiseen sillä, että esimerkiksi 9/2001-terrori-iskut vaikuttivat pysyvästi lentoliikenteen käytäntöihin. Nyt pankit ovat ilmoittaneet, että suomalaisten korttiosotot ovat sukeltaneet kauas viime vuoden lukemista. Se tulee aiheuttamaan ”patoutunutta” ostotarvetta. Viimeisenä alaa koskevana mullistuksena kevään aikana koettiin öljynhinnan syöksy. Tilanne on vakava kaikkialla ja kaikilla.

Kukaan ei osaa sanoa, miten pitkään tilanne jatkuu. Mutta kyllä tästäkin **yhdessä selvittää**: paikallisesti, kansallisesti ja globaalisti. Ja kun tilanne alkaa palailemaan normaaliin, olemme oppineet uusia toimintatapoja, kuten etätyöskentelyä. Tämänhetkinen poikkeustilanne tuleekin olemaan osittain uusi normaali, joka voi mahdollistaa esimerkiksi asumisen ja työskentelyn muuallakin kuin kasvukeskuksissa. Tekemistä riittää tulevaisuudessa ainakin täällä Keski-Savossa, jotta saamme asukasmäärän nousuun. Nyt siihen voi olla tilausta.

Reilu 10 vuotta sitten, kun fossiilisten polttoaineiden hinnat olivat poikkeuksellisen korkealla, alkoi energiasektorin nopea kehittyminen. Uusiutuvat polttoaineet ja erilaiset lämpöpumput alettiin nähdä taloudellisesti kilpailukykyisinä vaihtoehtoina tuottaa energiaa. Tämän jälkeen niin Suomessa kuin EU:ssa on nähty hiilineutraali tulevaisuus, jota jopa fiskaalisesti edistetään. Seuraavaksi markkinavoimille pitäisi antaa mahdollisuus valita parhaat ratkaisut.

Tällä hetkellä en usko, että Varkauden Aluelämpö tulee investoimaan laitoksiin, jotka perustuvat pelkästään polttamiseen. Se kortti on seuraavilta vuosilta käytetty. Olemassa olevia laitoksia tullaan varmasti kehittämään, mutta kokonaan uudet biolämpökeskukset taitavat jäädä rakentamatta. Uskon, että parempana ratkaisuna nähdään erilaiset **lämpöpumppu- ja lämmönvarastointiteknologiat**. Haasteellisinta tulee olemaan huippu- ja varaenergialaitosten korvaaminen.

Valitsevan tilanteen osalta kaukolämpö tulee olemaan energiasektorin muutoksen keskiössä myös tulevaisuudessa. Uskon, että **kaukolämpöverkoston rooli korostuu** seuraavien vuosien haastavissa aluetaloudellisissa tilanteissa. Kaikilta osin nyt pitää korostaa malttia. Yhdessä eri toimijoiden ja asiakkaiden kanssa tulemme ratkaisemaan energia-alan haasteet.

Olemme olleet **osa alueellista yhteisöä jo yli 40 vuotta**, ja paikallisuuden merkitys tulee vain kasvamaan. Viime vuoden aikana olemme jatkaneet uusien palveluiden käyttöönottoa ja pienentäneet niillä merkittävästi asiakkaidemme energiankäyttöä. Emme halua asiakkaidemme käyttävän liikaa energiaa, vaan

oikean määrän. Toimintatavalle on jo löytynyt orastavaa markkinaa.

Kun selviämme tämän hetken pandemiasta, aloitamme talouden tervehdyttämisen ja jatkamme yhdessä hyvin alkanutta matkaa kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa. Uskon, että voimme tulevaisuudessakin nauttia eri vuodenaajoista, maailman kauneimmasta luonnosta ja oikein lämmitetyistä kodeista.

Kiitän asiakkaitamme, henkilöstöämme ja muita sidosryhmiä vuodesta 2019 - yhdessä tästä selvitään!

22.4.2020

Mikko Onkalo
Toimitusjohtaja

Tilikauden tunnusluvut ja taloudellinen kehitys

Talouden kehitys (1000 €)	2019	2018	2017
Liikevaihto	13490	13795	12169
Suunnitelman muk. poistot	1019	976	899
Liikevoitto	854	1879	1685
Voitto ennen satunnaisia eriä	716	1728	1869
Tilikauden voitto	569	1377	1494
Tunnusluvut (%:a lv:sta)	2019	2018	2017
Liikevoitto	6,33	13,63	13,85
Voitto ennen satunnaisia eriä	5,31	12,53	15,36
Muut tunnusluvut	2019	2018	2017
Oman pääoman tuotto (%)	5,24	10,44	7,37
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	4,31	8,14	6,23
Omavaraisuusaste (%) *	72,91	71,19	68,90
Maksuvalmius, Quick Ratio	8,57	8,53	8,35
Investoinnit yhteensä (1000 €), valmiit	595	1728	867
Investoinnit yhteensä (1000 €), keskeneräiset	13	62	1381

* Palautus- ja siirtokelpoiset liittymismaksut rinnastettu omaksi pääomaksi 2014 alkaen.

Liikevaihto. Liikevaihto oli 13 490 985 €, jossa oli laskua 2,2 %. Merkittävin laskun syy oli muiden palvelujen lasku, joista merkittävin oli sähkön pörssihinnan pieneminen. Liikevaihdosta 86 % (85 % vuonna 2018) muodostui perusmaksuista ja kaukolämpöenergian myynnistä.

Kulut. Kuluista merkittävimmän osan muodostivat energian tuotantokustannukset, yhteensä 9 662 406 € (8 865 272 € vuonna 2018), jossa oli nousua edelliseen vuoteen 8,9 %.

Liikevoitto. Liikevoitto ennen rahoitustuottoja, - kuluja, satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja 854 194 € (1 879 665 € vuonna 2018). Syyt tuloksen laskemiseen olivat tuotantokustannusten nousulla ja sähkönhinnan laskemisella. Suunnitelman mukaisia poistoja tehtiin 1 019 788 € (976 947 € vuonna 2018).

Tilinpäätös ja tase. Yhtiön korkokulut olivat 147 658 € ja korkotulot 10 356 €. Investointien yhteismäärä oli 549 190 €. Keskenäiset hankinnat 13 872 €. Taseen loppusumma on 26 426 006 €, jossa on laskua edelliseen vuoteen -1,88 %. Tilinpäätös osoittaa 569 063 € voittoa.

Osingot. Edellisen toimintavuoden tuloksesta yhtiö maksoi omistajilleen osinkoa 564 000 €. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto siirretään edellisten tilikausien voittovarojen lisäykseksi ja osinkoa maksetaan 5,64 €/osake. Hallitus toteaa, ettei osingonmaksu heikennä yhtiön maksukykyä.

Tilintarkastus. Varkauden Aluelämmölle suoritettiin 25.3.2020 tilintarkastus tilikaudelta 1.1.-31.12.2019. Sen mukaan tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

[Tutustu tilinpäätösasiakirjoihin tarkemmin.](#)

Omistus, johto ja henkilöstö

Omistus. Varkauden kaupunki omistaa Varkauden Aluelämmöstä 80,1 % ja Savon Voima Oyj 19,9 %. Osakkeet ovat samanlaisia ja antavat yhtäläisen äänioikeuden.

80,1 %	Varkauden kaupunki	80 100 kpl
19,9 %	Savon Voima Oyj	19 900 kpl

Henkilöstö. Yhtiön palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa 9 henkilöä (v.2018 9 hlö), (v.2017 8 hlö). Yhtiö maksoi palkkoja ja palkkioita vuoden 2019 tilikaudella 702 105 € (v.2018 675 068 €), (v.2017 574 648 €). Henkilöstön osalta keskeisenä periaatteena on turvata yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus sekä henkilöstön hyvä työviihtyvyyys ja tarvittava tehtävien kierrätys ja koulutus.

Johto ja hallitus. Varkauden Aluelämpö Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 7.5.2019. Varsinaiseen yhtiökokoukseen osallistuivat osakkeenomistajista Toni Leppänen (Varkauden kaupunki) sekä Arto Sutinen (Savon voima Oyj). Yhtiökokouksessa ei tehty hallituksen kokoonpanoon muutoksia. Hallitus kokoontui 12 kertaa vuonna 2019. Kokouksien sihteerinä toimi toimitusjohtaja Mikko Onkalo.

Yhtiöllä on käytössä lähipiirirekisteri, jota varten avainhenkilöt ovat laatineet lähipiiri-ilmoitukset. Yhtiöllä ei ole ollut v. 2019 olennaisia liiketoimia lähipiirin kanssa.

Varkauden aluelämpö on jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä:

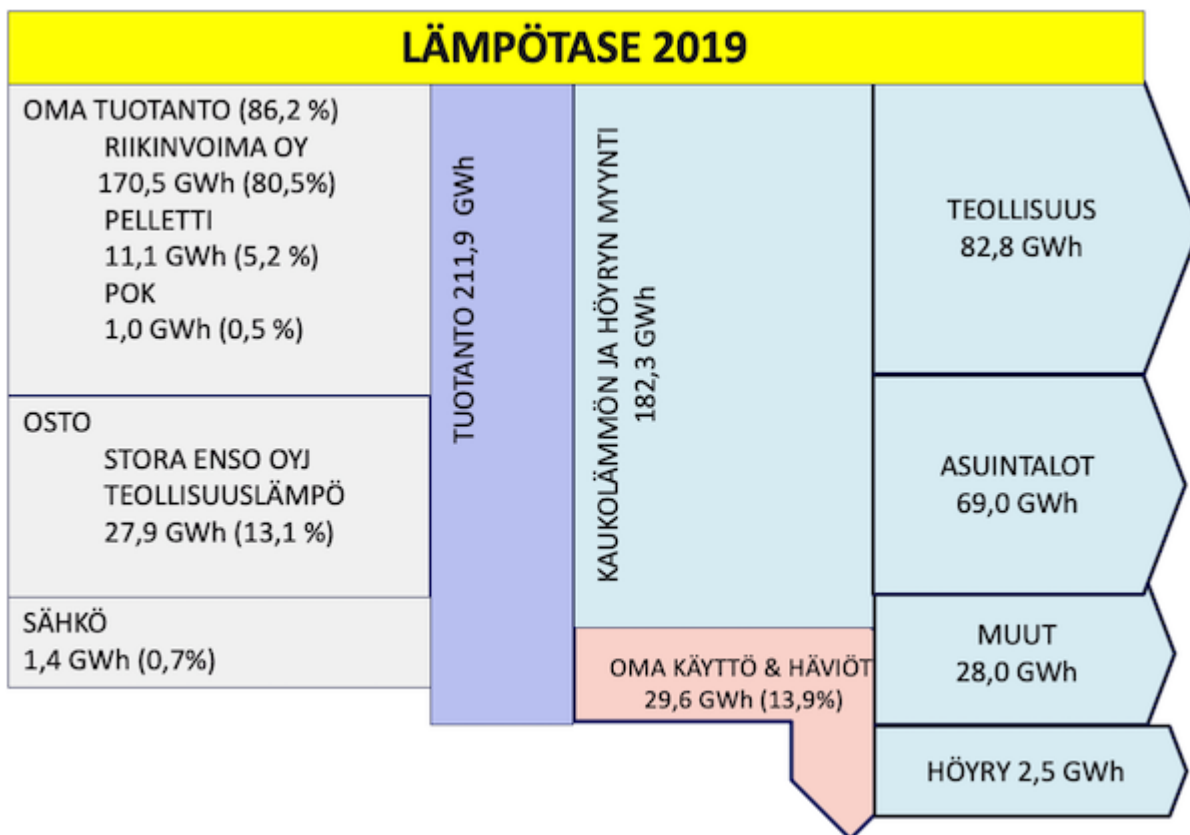
- Energiateollisuus ry
- Bioenergia ry
- Kuopion alueen kauppakamari
- Veromaksajien keskusliitto

Hallitus 14.6.2017 -

puheenjohtaja	Raimo Koikkalainen
varapuheenjohtaja	Markko Rothström
jäsen	Paula Pulliainen
jäsen	Juha Soininen
jäsen	Olli Koponen
jäsen	Mari Miettinen-Räsänen
jäsen	Kaisa Hartikainen-Herranen

Kaukolämmön tuotanto

Kokonaistuotanto. Vuosi 2019 oli yhtiön 43. toimintavuosi. Tänä vuonna Varkauden Aluelämmön kokonaistuotanto oli 211,9 GWh, joka riittää noin 11 770 omakotitalon lämmittämiseen (omakotitalo kuluttaa keskimäärin 18 MWh vuodessa).

Myydystä kaukolämmöstä suurin osa (86,2 %) tuotettiin omissa laitoksissa pelletillä (5,2 %) ja osakkuusyhtiö Riikinvoima Oy:n laitoksessa (80,5 %).

Ostoenergiaa Stora Enso Oyj:n Varkauden tehtailta oli 13,1 %. Kevyellä polttoöljyllä tuotettiin 0,5 %.

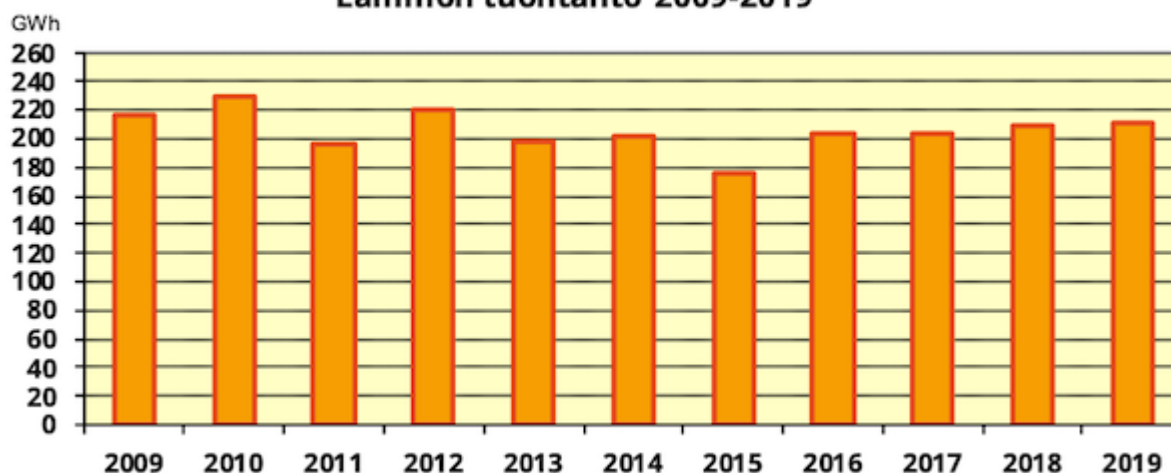
CO₂-päästöt. Päästökaupan alaiset päästöt olivat 8,3 g/kwh, tähän on laskettu yhtiön omien laitosten ja Stora Enso Oyj:ltä ostetun energian päästöt.

Vuoden aikana käytettiin 519 t/CO₂, yhtiöllä on jäljellä päästöoikeuksia 10 574 t/CO₂ seuraaville vuosille.

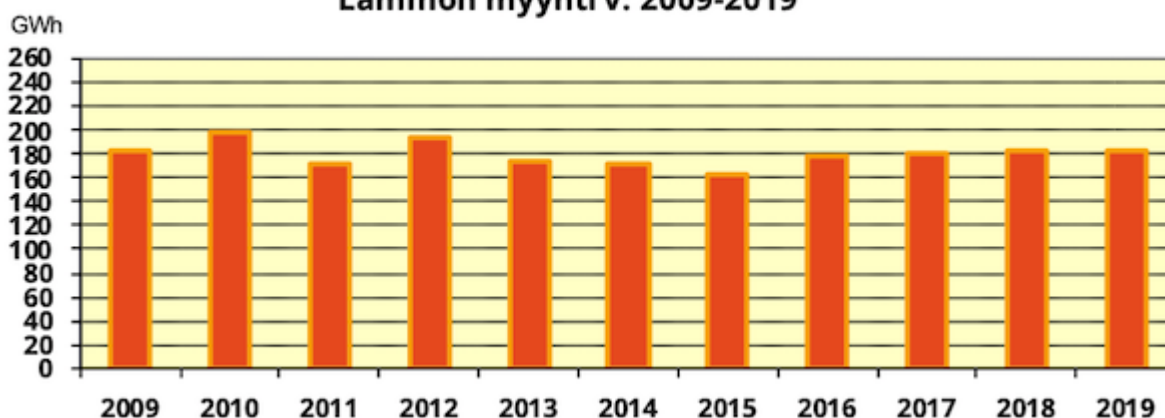
Lämmön myynti ja hankinta v. 2009 - 2019

Vuosi	Hankinta GWh	Myynti GWh
2009	216	182
2010	230	199
2011	197	172
2012	220	193
2013	199	173
2014	202	172
2015	175	164
2016	203	180
2017	203	180
2018	209	183
2019	212	182

Lämmön tuontanto 2009-2019

Lämmön myynti v. 2009-2019

Maanalaiset kaukolämpökanavat ja niiden muutokset vuonna 2019

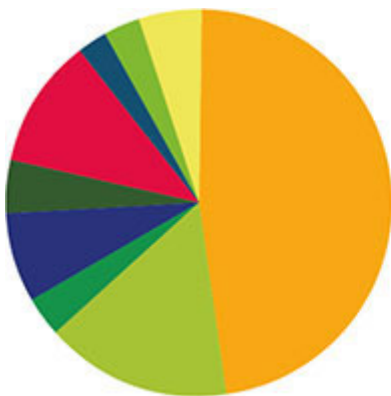
Kanavatyyppi	Putkikoko DN	Muutos v.2019 m	Yhteensä 31.12.2019 m
Betoniset elementtikanavat EMV-polyuretaanieristeellä	DN 200	-	331
Muovisuojaputket 2-MPUK kiinnivaahdotetut	DN 300-20		104 192
Muovisuojakanavat MPUL-tehdasvalmistetut kanavat	DN 125-20	200	13 491
Yhteensä		200	118 014

Osakkuusyritys Riikinvoima Oy

Riikinvoima Oy on ns. mankalayhtiö eli osakkeenomistajat vastaavat Riikinvoiman kiinteistä ja muuttuvista kustannuksista omistamiensa osakkeiden lukumäärän suhteessa yhtiön kaikkien osakkeiden lukumäärään.

Omistus. Varkauden Aluelämpö omistaa Riikinvoima Oy:n osakkeista 47,4 %. Muita osakkaita ovat Jätekuikko Oy (15,8 %), Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Ekokymppi (3,16 %), Keski-Savon Jätehuolto (7,52 %), Metsäsairila Oy (4,36 %), Puhas Oy (11,08 %), Sammakkokangas Oy (2,36 %), Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy (3,16 %) ja Ylä-Savon Jätehuolto Oy (5,16 %).

47,4 %	Varkauden Aluelämpö Oy
15,8 %	Jätekuikko Oy, Kuopio
3,16 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Ekokymppi
7,52 %	Keski-Savon Jätehuolto, Varkaus
4,36 %	Metsäsairila Oy, Mikkeli
11,08 %	Puhas Oy, Joensuu
2,36 %	Sammakkokangas Oy, Saarijärvi
3,16 %	Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy, Savonlinna
5,16 %	Ylä-Savon Jätehuolto Oy, Iisalmi

Kulunut vuosi. Laitoksen lämmöntuotanto jäi hieman jälkeen suunnitellusta. Syynä tähän oli mm. suunniteltua pidemmät huoltoseisokit. Yhtiöllä ja Riikinvoima Oy:llä (osakkaila) on ollut näkemyseroja polttoaineen laadusta vs. osakassopimus ja tämän aiheuttamista kustannuksista. Sekä v. 2018 seisokin ajankohdasta

osakassopimuksen kannalta. Asiaa ei ole saatu ratkaistua v. 2019 aikana. Tarkoituksena on, että asiat saadaan ratkaistua v. 2020 aikana.

Varkauden Aluelämpö Oy:n sijoitukset. Varkauden Aluelämpö Oy on antanut Riikinvoima Oy:lle omanpääoman ehtoisina sijoituksina 11 692 289 €, josta 2 923 526 € on pääomaa ja 8 768 763 € pääomalainaa.

Riikinvoima Oy:lle annettu pääomalaina on erityisehtoinen ja sisältää mm. maksusaantijärjestyssopimuksen. Lisäksi pääomalaina on vakuudeton. Samoin yhtiö on antanut Riikinvoima Oy:n voimalaitoksen luotonantajalle osakkeenomistajan sitoumuksen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä. Riikinvoima Oy:n voimalaitoksen käytettävyyden odotetaan säilyvän hyvänä. Vuoden aikana on kehitetty aktiivisesti laitoksen ajotapaa, jonka uskotaan kasvattavan vuotuista energiamäärää. Riikinvoima Oy:n voimalaitoksen ja VAL-Stora Enso Oyj:n välisen kaukolämpösopimuksen sekä pellettilaitosten avulla yhtiö on pystynyt vähentämään merkittävästi riippuvuutta fossiilisista polttoaineista, joissa myös hintavaihtelut ovat suuria sekä ne ovat alttiimpia erilaisille fiskaalisille toimille. Täten voidaan arvioida, että seuraavina vuosina toiminta on vakaata.

On kuitenkin huomioitava, että Riikinvoima Oy voimalaitoksen tekninen ja taloudellinen toimintavarmuus on edellytys kannattavuuden säilymiselle.

Kaukolämmön myynti

Myynti. Vuonna 2019 Varkauden Aluelämpö möi kaukolämpöenergiaa ja höyryä 182,3 GWh, joka oli lähes edellisen vuoden mukainen. Oman käytön ja verkostohäviön osuus oli 29,6 GWh (13,9 %).

Asiakkaat. Yhtiö tuotti kaukolämpöä asuintaloihin 69,0 GWh, teollisuudelle 82,8 GWh ja muille asiakkaille 28,0 GWh sekä höyryä 2,5 GWh. Varkauden Aluelämmöllä oli vuonna 2019 yhteensä 1454 asiakasta. Rakennustilavuus kasvoi (5 110 000 m³) edellisvuoteen verrattuna (4 767 000 m³).

Energian myynti

Energian myynti (GWh)	2019	2018
Kaukolämpö	182,3	181,2
Höyry	2,5	2,0
Sähkö	40,3	41,1

Kaukolämmön rakennustilavuus ja kuluttajien lukumäärä v. 2009-2019

TILIVUOSI	Asiakkaita kpl	Rakennustilavuus 1000 m ³
2009	1355	4545
2010	1374	4601
2011	1391	4666
2012	1407	4735
2013	1417	4747
2014	1421	4762
2015	1413	4763
2016	1436	4852
2017	1438	4723
2018	1444	4767
2019	1454	5110

Kaukolämmön hinta ja hintakehitys

Kaukolämpöenergian hintaa korotettiin 1.1.2019 alkaen 2 % arvoon 53,14 € / MWh + alv. Perusmaksuissa tapahtui kertoimien muutoksia. Keskimääräinen kokonaishintojen korotus oli noin 1,5 %.

Vuoden 2020 taloussuunnitelma perustuu 175 GWh:n kaukolämpöenergian myynnille. Energian hintaa korotettiin 1.1.2020 alkaen 5,0 % arvoon 55,80 €/MWh, lisäksi perusmaksuissa tapahtui kertoimien muutoksia. Yhtiön liittymismaksut säilyivät ennallaan. Keskimääräinen kokonaishintojen korotus on noin 4,9 % (sis. alv.).

Investoinnit

Tilikauden aikana investoinnit yhteensä olivat 549 190 €, josta keskeneräisten hankintojen osuus 13 872 €. Suurimmalta osin investoinnit kohdistuivat kl-
verkoston perusparannukseen. Muilta osin investoinnit kohdistuivat
lämpökeskusten perusparannuksiin, jotka lisäsivät toimintavarmuutta.

Investoinnit v. 2015-2019 (1000 €)

TILIKAUSI	Lämpökeskukset	Kaukolämpöverkosto	Muut investoinnit	Yhteensä
2015	1 947	128		2 075
2016	496	966	174	1636
2017	1 989	106	152	2 247
2018	128	230	51	409
2019	16	521	12	549
				6 916

Investoinnit vuonna 2019:

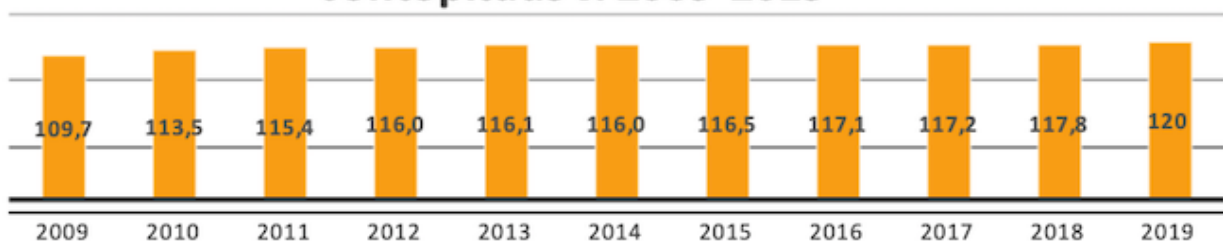
Atk lisäykset + kalusto	10 688,47 €
Lämpökeskukset	16 155,20 €
Kaukolämpöverkko	520 890,34 €
Lisäykset liittymät	1 456,61 €
Yhteensä	549 190,62 €

Verkoston johtopituus v. 2009-2018

Tilivuosi	Johtopituus / km
2009	109,7
2010	113,5
2011	115,4
2012	116,0
2013	116,1
2014	116,0
2015	116,5
2016	117,1
2017	117,2
2018	117,8
2019	120,0

km

Johtopituus v. 2009-2019

Riskienhallinta

Riskienhallintaa toteutetaan osana normaalia johtamistyötä ja strategista suunnittelua. Riskienhallintaa käsitellään säännöllisesti hallituksen kokouksissa.

Strategiset riskit. Strategiset riskit liittyvät kaukolämmön myynnin kannattavuuteen. Tulosraporttien avulla ennustetaan keskimäärin kuukausittain tilikauden tulos, ennusteessa huomioidaan tuotantokustannusten muutokset ja myynnin kehittyminen. Energiantuotanto on sidottu pääasiallisesti Riikinvoiman muuttuviin- ja kiinteisiin kustannuksiin sekä FOEX bioenergiaindeksiin. Yhtiö nimittää Riikinvoima Oy:n hallitukseen puheenjohtajan sekä kaksi muuta hallituksen jäsentä, jotka valvovat yhtiön etua.

Operatiiviset riskit. Operatiivisista riskeistä huomattavimmat ovat energiantuotantokapasiteetin riittävyys ja toimivuus. Tuotantokapasiteetin riittävyys häiriötilanteissa ja suurissa kuormissa on varmistettu kahdella eri päätuotantolaitoksella (Riikinvoima Oy ja Stora Enso Oyj) sekä yhtiön omien vara- ja huippulämpökeskusten kapasiteetilla. Lisäksi yhtiöllä on voimassa oleva varalämpösopimus.

Asiakkaan maksukyky. Asiakkaiden maksukykyyn liittyviä riskejä ennakoidaan ja valvotaan aktiivisesti. Lisäksi perintätoimi on ulkoistettu.

Korkoriskit. Yhtiön olemassa olevien ulkopuolisten lainojen korkoriski on

varauduttu suojamaalla niitä 10 vuoden pituisella koronvaihtosopimuksella. Nämä suojaukset on tehty syystä, että lainan korkojen osuus yhtiön normaalista voitosta on suuri ja suojauksella on haluttu vakaampaa ennustettavuutta ja varauduttu mahdolliseen korkojen nousuun.

Vahinkoriskit. Yhtiössä on tunnistettu mm. seuraavat vahinkoriskit: omaisuusvahingot, vastuuvahingot, tuotannon keskeytys- ja riippuvuuskeskeytysriskit, ympäristövahingot ja tapaturmat. Näihin riskeihin on varauduttu mm. vakuutuspolitiikalla, jossa on määritetty yhtiön riskinkantokyky ja -halu. Lisäksi tapaturma ja henkilöstöriskeihin on varauduttu työturvallisuuden toimintaohjelmalla.

Tietosuojan ja tietoturvan roolia on nostettu v. 2019. Yhtiö on laatinut tietosuojapolitiikan. Koko henkilöstö on koulutettu tietosuojan ja turvan osalta v. 2019. Yhtiö ei ole havainnut v. 2019 tietosuojaan tai tietoturvaan liittyviä loukkauksia.